

Punt 8

Knippen + plakken = plagiaat

Maar wat zijn de consequenties?

Thailand op een studentenbudget

Over tijgers aaien en emmers rum-cola

Zelfbeschadiging

'Pijn deed me mijn problemen vergeten'

CHILLEN OP DE STADSCAMPING

ambities worden ondernemingen

Ondernemen? Starterslift!

Studeer of werk je bij Avans Hogeschool en wil je graag een eigen bedrijf beginnen? Kom dan eens praten en ontdek waarmee wij jou kunnen helpen!

Coos Salomons
AKV|St. Joost
coos.salomons@starterslift.nl
06 543 555 34
Kamer 61.405
Lovensdijkstraat 61, Breda

Berry Timmers
**Academie voor Ondernemers-
schap, Marketing en Innovatie**
berry.timmers@starterslift.nl
06 128 552 33
Onderwijsboulevard 215
's-Hertogenbosch

Berry Timmers
**Academie voor Marketing
en Business Management**
berry.timmers@starterslift.nl
06 128 552 33
Kamer HG204J
Hogeschoollaan 1, Breda

meer info

www.starterslift.nl

Stichting Starterslift wordt mede mogelijk gemaakt door bijdragen van de provincie Noord-Brabant, het Ministerie van Economische Zaken Landbouw en Innovatie, en het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling, in het kader van OP-Zuid.

Movementem

PARTNER IN ONDERZOEK & ADVIES

GEZOCHT PER DIRECT: MYSTERY GUESTS (M/ V)

Om ons team te versterken zijn we op zoek naar 'Mystery Guests' die minimaal één dag per week beschikbaar zijn. We zoeken mensen in 's Hertogenbosch en Breda.

De werkzaamheden van een Mystery Guest bestaan uit het mee-reizen met busritten en beoordelen in hoeverre deze voldoen aan enkele kwaliteitseisen.

We verwachten van jou het volgende:

- Woonachtig in één van de bovengenoemde steden (of directe omgeving)
- Staat open voor flexibele werktijden (ochtend-, avond- en weekendroosters)
- Heeft affiniteit met en interesse voor openbaar vervoer
- Is zorgvuldig en zelfstandig
- Is bekend met het werken met een tablet
- Is proactief met het constateren van kwaliteitsaspecten, werkt niet alleen volgens de meetlijst, maar kijkt ook naar andere relevante zaken
- Denkt mee over verbetermogelijkheden in de werkzaamheden.

Interesse?

Stuur dan een e-mail met je CV, een korte motivatie en je beschikbaarheid naar Hannemarie Hardeman: h.hardeman@movementem.nl.

**KWF Kankerbestrijding
gelooft in de dag dat
niemand meer hoeft te
sterven aan kanker.**

Samen kunnen we deze
dag dichterbij brengen.
Kijk wat jij kunt doen op
kwf.nl.

**Samen komen we
steeds dichterbij**

VOORWOORD Er is geen ontkomen meer aan. Zelfs dorpen waaruit de supermarkt al jaren vertrokken is, moeten er inmiddels aan geloven: een eigen festival. Popmuziek, dance of theater; vanaf Pasen tot eind augustus rijzen de podia en dranktenten op in grasvelden en marktpleinen. Avansstad Tilburg heeft iets unieks, namelijk de stadscamping tijdens festivals en de kermis. Goedkoop overnachten in je eigen tent, midden in de stad. Avansstudent Erik de Jong is betrokken bij het reilen en zeilen van de camping en vertelt er in dit magazine meer over. Ben je geen fan van Kensington (op zo'n beetje elk festival te zien) of kom je tijdens de zomervakantie liever in aanraking met andere culturen? Lees dan onze reisreportage over Thailand. Met veel do's and don'ts om het als student leuk, veilig en betaalbaar te houden. Voordat de zomervakantie begint moet je vast nog de laatste scripties of werkstukken inleveren. Een beetje knippen en plakken van internet klinkt dan heel aantrekkelijk. Maar pas op! Avans heeft goede plagiaatsoftware. Word je betrapt, dan kun je zelfs van je opleiding gestuurd worden. Over de verschillende straffen op plagiaat en wat wel en niet mag lees je in Punt 8.

Arold Roestenburg,
Hoofdredacteur Punt
aa.roestenburg@avans.nl

16

06 **COMMENTAAR**
Studenten en medewerkers lopen niet warm voor medezeggenschap

07 **WAAROMDAAROM**
Waarom staat er 'bachelor' op je diploma?

10 **ACHTERGROND**
De gevolgen van plagiaat

14 **RONDVRAAG**
Je producten alleen digitaal inleveren, dat is toch voldoende?

16 **ACHTERGROND**
Naar Thailand voor bijna niks

26 **INTERVIEW**
Meike sneed zichzelf

20

10

25

INHOUD

COLOFON

Punt is een uitgave van Avans Hogeschool en wordt gratis aan studenten en medewerkers ter beschikking gesteld. Het blad verschijnt maandelijks met uitzondering van de hogeschoolvakanties. De redactie werkt volgens beginselen van onafhankelijke journalistiek, zoals vastgelegd in het redactiestatuut. De redactie wordt terzijde gestaan door een Raad van Advies, die toeziet op de naleving van het redactiestatuut, en fungeert als klachteninstantie.

Hoofdredacteur:
Arold Roestenburg, 088-5257906,
aa.roestenburg@avans.nl
Eindredacteur:
Suzanne Wolters, 088-5258882,
sm.wolters@avans.nl
Deelredactie Breda:
Lotte Gerritse, 088-5256679,
lv.gerritse@avans.nl
Yvonne Stevens, 088-5259199,
yp.stevens@avans.nl

Deelredactie Den Bosch/Tilburg:
Sanne La Grouw, 088-5256038,
s.lagrouw@avans.nl
Sjuul Nelissen, 088-5256719,
s.nelissen@avans.nl
Raad van Advies: Erik Blokland, Hans de Brouwer, Mark Hasperhoven, Hans Pekaar.
Redactie-adres: Hogeschoollaan 1 Breda, kamer HA008/Onderwijsboulevard 215 's-Hertogenbosch, kamer OE002.
Postadres: Postbus 90116, 4800 RA Breda / Postbus 732, 5201 AS 's-Hertogenbosch.

E-mail: punt@avans.nl.
Landelijke nieuwsdienst: HOP.
Layout: Sena Ontwerpers, info@senaontwerpers.nl.
Fotografie: Beeldveld/Wilfried Scholtes, Paul Vermeulen/Beeldhouwers.
Aan dit nummer werkten verder mee: Kim Bell, Anna van Dooren, Yessa Meijs.
Druk: De Bondt grafimedia communicatie bv.
Cover: Paul Vermeulen/Beeldhouwers.

COLUMNRICK

Zeikverhaal 'Handig man, die wastafel in je kamer. Zeik je er ook in wanneer je te lui bent om naar de wc te lopen?' Vol verbijstering kijk ik mijn logé aan. Nee, dat doe ik niet. Pissen in je wastafel is echt focking ranzig. 'Oh. Nee, ikzelf doe dat ook niet hoor.' Zijn betrapte gezichtsuitdrukking spreekt boekdelen.

Laat ik voorop stellen dat ik een groot fan ben van studentikoze huis-tuin-en-keukengewoontes, want met doordacht laks zijn is niets mis! Ik maak me er graag schuldig aan. Ik bedek het fornuis met aluminiumfolie, zodat ik schoonmaakuren bespaar. Ik was alleen het keukengerei af dat ik nodig heb, zodat ik meer tijd heb voor belangrijkere zaken. Voorheen scoorde ik nog wel eens euroknallerontbijtjes bij de Hema, waarmee ik vermeed dat ik aan het einde van mijn geld nog met een stukje maand zat. Doelgerichte en weloverwogen gemakzucht levert voordeel op!

Maar er is een wezenlijk verschil tussen gepaste luiheid en pure rans. Gepaste luiheid draait om slim met je tijd en middelen omgaan. Doordacht keuzes maken. Iets doen of laten omwille van een hoger doel. Pure rans daarentegen draait om kortstondig schijnsucces, dat haast onuitwisbare negatieve langetermijngevolgen achterlaat (zoals een wastafel die nog wekenlang naar urine ruikt, echt focking ranzig).

Ik geef toe dat daartussen een grijs gebied ligt (is je vuile vaat met een scheut afwasmiddel in je wc-pot mikken en een paar keer doortrekken smerig of juist behoorlijk efficiënt?). Maar in het merendeel van de gevallen bestaat er een helder onderscheid tussen slimme gemakzucht en verwerpelijke viezikerij. Je wastafel omtoveren tot plastafel behoort tot dat laatste. Dat lijkt me duidelijk.

Rick Bastiaanssen is vierdejaars Human Resource Management in Breda

DE MAAND WAARIN...

CMD-studenten met een mes de rechtbank in liepen

Metro, RTL Nieuws en Omroep Brabant schreven erover. Een groep Bossche studenten Communication & Multimedia Design is het gelukt om met 3D-geprinte messen langs de beveiliging van de rechtbank in Den Bosch te komen. Spannend, want met de messen kon je best een pompoen steken, bleek uit diverse testen. Overigens hadden de studenten netjes toestemming gevraagd bij de rechtbank voor hun actie.

De aardbeving in Nepal wel heel dichtbij kwam

Bijna 8.000 doden en 17.000 gewonden. De aardbeving in Nepal heeft veel mensen geraakt. Desiree America, docent aan de Academie voor Marketing en Business Management, is getrouwd met een Nepalees. Ze heeft een huisje in het zwaarst getroffen gebied. 'Ik voel me daar thuis en ik heb zelfs de taal leren spreken, om met mijn schoon-

punt.avans.nl

puntavans

ouders te communiceren.' Academiedirecteur Paul van Hal bevond zich op het moment van de natuurramp in Nepal en kon een tijd geen contact krijgen met het thuisfront. Gelukkig is hij ongedeerd gebleven.

Plakband echt overal goed voor bleek te zijn

Kilometers plakband hebben Bossche Avans-studenten gebruikt om een brug te maken. Het kunstwerk was te zien op kunstfestival Shine en is gemaakt samen met het Oostenrijks kunstenaarscollectief Numen. Hoe al dat plastic past binnen de duurzaamheidsgedachte van Avans is niet bekend.

Een student na vijf jaar nog steeds zijn cijfer niet had

Dat sommige docenten wat trager zijn met het beoordelen van werk weet iedereen. Maar

vijf jaar moeten wachten op een cijfer, is wel erg lang. Na herhaaldelijke mails richting de betreffende docent besloot een student Integrale Veiligheid in Den Bosch maar een zaak aan te spannen bij het College van Beroep voor de Examens. Die gaven hem groot gelijk. Het is nu aan de examencommissie om met een gepaste oplossing komen.

Zes docenten hun laptop kwijtraakten

Voor ze het wisten zaten zes docenten van de Academie voor de Technologie van Gezondheid en Milieu zonder laptop. Een onbekende man is op 29 april het gebouw aan de Lovensdijkstraat binnengelopen en heeft daar snel toegeslagen. De dader is gefilmd tijdens de diefstal. Hij is duidelijk te zien op de beelden. Conciërge Peter de Faber: 'Waarschijnlijk is het geen student. De dief leek de weg niet te kennen en liep erg zoekend rond.' Hij wil docenten en studenten erop wijzen dat zij hun spullen goed moeten opbergen. 'Het gebouw is van ons allemaal. Iedereen heeft daarom de plicht om toezicht te houden. Als je je spullen opruimt, kunnen ze ook niet gestolen worden.'

Er nog een keer gefeest werd in de soos van Virgo

Na 35 jaar moet studentenvereniging Virgo afscheid nemen van de soos onder het gebouw aan de Lovensdijkstraat in Breda. Op het afscheidsfeest op 16 mei met (oud-)leden zijn natuurlijk wel wat traantjes gelaten. Het Colle-

ge van Bestuur van Avans vindt een soos niet passen op het terrein van de onderwijsinstelling. Waar de vele leden nu heen moeten voor hun biertje, huiswerkbegeleiding en andere activiteiten is nog niet bekend.

De tentamenboete met 5 euro omlaag ging

Studeren is al duur zat, maar dankzij de minister houd je als student die zich te laat inschrijft de komende tentamenperiode zo maar geld over voor twee drankjes in de kroeg. De tentamenboete die Avans hanteert moet namelijk met 5 euro omlaag naar 20 euro. Proost!

@PuntAvans

puntavans

Medezeggenschapsverkiezingen BIJ DE PABO STEMMEN ZE NIET EENS OP ZICHZELF

TEKST **SJUUL NELISSEN** ILLUSTRATIE **ANNA VAN DOOREN**

Je moet er niet aan denken: een hogeschool zonder goede medezeggenschap. Een sterke medezeggenschapsraad houdt toezicht op het beleid. Als die ontbreekt heeft niemand invloed op de besteding van bijvoorbeeld de miljoenen euro's aan collegegeld. De academieraden bij Avans konden na vier jaar wel een opfrisbeurt gebruiken. Een linkje aanklikken, je stem uitbrengen en de electorale plicht is weer voldaan. Een kleine moeite in het kader van goed bestuur en inspraak bij je eigen hogeschool. Je zou denken dat studenten en medewerkers in de rij stonden om kritiek te hebben op het beleid van de eigen academie. Slechts een paar wierpen zich op om desgevraagd te zaniken, commentaar te leveren of zich op welke manier dan ook met de eigen hogeschool te bemoeien door plaats te nemen in de academieraad. Enkele academies, zoals de Academie voor Gezondheidszorg en de Academie voor Marketing en Business Management, konden geen studenten vinden die zich verkiesbaar wilden stellen.

De Avans School of International Studies vond zelfs helemaal niemand, dus ook geen medewerkers, bereid om toe te treden tot de academieraad. De opkomst bij de verkiezingen is op z'n minst pijnlijk te noemen. Minder dan 5 procent van het totaal aantal kiesgerechtigden nam de moeite om een stem uit te brengen. Bij de Pabo was de opkomst nog het gênantst. Slechts één stem werd er uitgebracht door een docent en één door een student. De verkiesbare kandidaten (in totaal zeven) van de Pabo hebben blijkbaar niet eens de moeite genomen om op zichzelf of op een van de medekandidaten te stemmen.

De medezeggenschap, zowel binnen academies als Avansbreed, vormt een van de belangrijkste onderdelen binnen het bestuur van Avans. Het is de luis in de pels van de directie en de controleur van het beleid. Nu het goed lijkt te gaan bij Avans interesseert de medezeggenschap blijkbaar niemand. Wanneer het fout gaat, is het te laat. ●

WAAROM

staat er bachelor op mijn diploma?

DAAROM

Bachelor is een term die oorspronkelijk afstamt van het Latijnse woord *baccalarius* uit de 9e eeuw. De betekenis daarvan was destijds 'iemand van nobele of gegoede afkomst met een sociale of maatschappelijke status die niet al te hoog is maar ook niet de allerlaagste'. Aangezien dat vaak jonge mensen betrof, verbreidde de betekenis van het woord zich ook naar een ongetrouwde man of vrouw; het Engelse *bachelor* komt daar vandaan.

Universiteiten gaven het Latijnse woord in de dertiende eeuw een eigen betekenis. Toen werd voor het eerst de laagste universitaire graad aangeduid met de term *baccalaureatus*. Waarschijnlijk is die term een samenvoeging van de Latijnse termen *baccalarius* en *laureatus* (wat gelauwerde betekent). In het Engels maakte men ook daar weer *bachelor* van.

In tegenstelling tot de Angelsaksische landen werd die term in Nederland niet gebruikt. Hbo-afgestudeerden kregen de toevoeging ingenieur of baccalaureus. Tot de invoering van de bachelor-masterstructuur in 2002 die de Europese titels voor hoger onderwijs op elkaar afstemde, waardoor iedereen een bachelortitel kreeg. ●

Bron: Wikipedia, Onze Taal.

‘Als je het terrein verlaat en naar het festival loopt ben je ineens midden in de stad.’ Dat vindt Erik de Jong, stagiair bij Stadscamping Tilburg, het meest bijzondere aan de camping die zijn poorten opent tijdens festivals in de stad.

STAGE LOPEN OP DE TILBURGSE STADSCAMPING

TEKST YVONNE STEVENS FOTOGRAFIE PAUL VERMEULEN/BEELDHOUWERS

Erik de Jong, tweedejaarsstudent Culturele en Maatschappelijke Vorming in Breda, sliep vorig jaar na festival Incubate een nacht op de Tilburgse Stadscamping. Daar ontstond het idee om er stage te lopen. ‘Er hangt zo’n gezellige sfeer en je kunt er ook nog eens goed overnachten. Daarom wilde ik er meer bij betrokken zijn’, zegt Erik.

Organisatie

Als stagiair is hij vooral bezig met de

organisatie van de camping. Erik: ‘Ik wilde iets nieuws steunen en weten hoe je zo iets opzet.’ Er komt meer bij kijken dan hij in eerste instantie dacht. De camping ligt in de Tilburgse spoorzone op het voormalige terrein van Van Gend en Loos. Tijdens festivals in Tilburg wordt de camping opgebouwd. De bedoeling was om het hele festivalseizoen open te zijn. Dat leverde problemen op met de buurt. Bewoners waren bang voor overlast. De organisatie besloot daarom in gesprek te gaan met de buurt. Erik maakte deel uit van die besprekingen. Zo is het

compromis ontstaan om alleen tijdens de festivals en de kermis open te zijn. ‘Iedereen moet zich er fijn bij voelen dat de camping er staat.’

Saamhorigheid

‘De stadscamping is de perfecte locatie waar mensen samenkomen na een festival. Je brengt verschillende culturen samen op één terrein. Op de camping organiseren we leuke activiteiten die daarbij aansluiten.’ Zo stond er tijdens Roadburn Festival een heuse bar-bier. Daarnaast is er een Boerenbuurtmarkt

van hoeders en boeren uit de omgeving Tilburg. Zij willen laten zien dat biologisch eten niet duur hoeft te zijn.

Erik heeft in samenwerking met kringloopwinkel La Poubelle fietsen geregeld voor de stadscamping. Die tweedehandsfietsen zijn opgeknapt door vrijwilligers van de kringloopwinkel. 'Werken met vrijwilligers past binnen mijn opleiding. In het volgende blok van mijn stage zal ik zelf ook activiteiten organiseren zoals bijvoorbeeld een workshop om mensen dichterbij elkaar te brengen.'

Verrassend schoon

Wat Erik het meeste verbaasde was de staat van de camping nadat de gasten vertrokken waren. 'Er mag gedronken en geblowd worden, als ze het terrein maar netjes achterlaten en geen overlast veroorzaken. Ik had enorm veel rotzooi verwacht. Overal lege blikken bier en peuken. Maar het terrein was verrassend schoon. De gasten gaan echt netjes met het campingterrein om.' Wie meer behoefte heeft aan comfort kan in een mobiele hotelkamer slapen. In samenwerking met Flexotels plaatst stichting

Stadscamping Tilburg die kamers op het terrein. Erik: 'Je kunt overnachten in luxe kamers. Met lekkere bedden en een goed ontbijt. Voor wie niet in een tent wil is het een goede oplossing.' ●

*Geopend: vrijdag 26 juni t/m maandag 6 juli 2015 tijdens Festival Mundial, Woo Hah en Back to the 90's;
Vrijdag 17 t/m maandag 27 juli 2015 tijdens de Tilburgse kermis;
Maandag 14 t/m maandag 21 september 2015 Incubate Campsite.*

KNIPPEN, PLAKKEN,

PLAGIAAT

Het lijkt zo makkelijk. CTRL-C + CTRL-V en je werkstuk, stageverslag of scriptie is af. Er zijn studenten die zich laten verleiden tot plagiaat, uit haast of uit gemakzucht. Maar wat is plagiaat precies? En wat zijn de consequenties daarvan?

TEKST SANNE LA GROUW ILLUSTRATIE KIM BELL

Het woordenboek definieert plagiaat als volgt: 'Het zich toe-eigenen van het geestelijk werk van anderen en het als eigen werk openbaar maken'. Letterdieverij dus. Een handeling die op alle hogescholen en universiteiten wordt gezien als een doodzonde en als gevolg daarvan streng wordt bestraft. Die straffen worden uitgedeeld door examencommissies. Elke academie heeft er een. Avansdocent Gerte Fokkema zit vier examencommissies voor en legt uit waarom plagiaat bestraft wordt: 'De diploma's op Avans worden gegeven op individueel niveau. We toetsen de competenties van onze studenten. En dat kunnen we niet doen als een student zijn of haar bevindingen leent van iemand anders.'

Ephorus

Vroeger was plagiaat moeilijk op te sporen en kwam het voornamelijk aan op het geheugen van de docent. Inmiddels is de strijd tegen knip- en plakwerk een stuk makkelijker en de antiplagiaatsoftware Ephorus is daarin op Avans het ultieme wapen. Sinds 2007 gebruiken docenten Ephorus om de tekst van alle digitaal ingeleverde werkstukken te vergelijken met eerder ingediende opdrachten én met alle informatie die vrij op internet te vinden is. Wanneer er mini-

maal één regel woordelijk overeenkomt met een andere tekst gaan de alarmbellen rinkelen.

Bronvermelding

Die alarmbellen betekenen overigens niet per se dat er ook daadwerkelijk sprake is van plagiaat. Een student kan een letterlijke zin uit de opdracht hebben overgenomen, maar ook keurig een bronvermelding bij een gebruikt citaat hebben gezet.

Studenten in beroep tegen straf voor plagiaat

Vijf studenten Small Business & Retail Management verschenen in april voor het College van Beroep voor de Examens (COBEX). De examencommissie verklaarde hun werkstuk ongeldig wegens plagiaat, maar de studenten vonden dat een te hoge straf en gingen in beroep tegen de beslissing. In het werk van de studenten zat een probleemanalyse die de docent wel erg bekend voorkwam. 'We hadden het stuk gekopieerd van een ander groepje en zijn het daarna vergeten aan te passen', vertellen de eerstejaarsstudenten tijdens de zitting. 'Ik snap wel dat je het niet letterlijk mag overnemen, maar we wisten niet dat je ook niets van een andere groep mocht overnemen. Je leert tenslotte toch van elkaar.'

De docent stuurde het werk meteen door naar de examencommissie toen hij plagiaat vermoedde. De studenten vonden dat iets te veel van het goede. 'We dachten dat het goed was, maar toen moesten we meteen naar de examencommissie. We bekennen onze fout maar we hadden verwacht dat we eerst in gesprek konden met onze docent.'

'Het is totaal niet de bedoeling om stukken tekst van anderen over te nemen', vertelt een andere student. 'Dat snappen we zelf ook. Maar we hebben het werk van de andere groep als voorbeeld genomen. Iedereen is in die periode druk bezig, daardoor hebben we dit over het hoofd gezien.' Het COBEX verklaarde het beroep van de studenten ongegrond.

Fokkema: 'Pas als een bepaalde zin of passage letterlijk uit een andere tekst afkomstig is en daar geen bronvermelding bij staat, zal de docent een vermoeden van fraude neerleggen bij de betreffende examencommissie. Die bepaalt vervolgens of er daadwerkelijk plagiaat is gepleegd en besluit ook welke straf er wordt opgelegd.'

Consequenties

De zwaarste straf die bij plagiaat, en fraude

in het algemeen, kan worden opgelegd is verwijdering van de onderwijsinstelling. Maar daarvoor moet je het wel heel bont maken. In 2009 kon voor het eerst een student zijn koffers pakken nadat hij de computer van een docent hackte, een tentamen in handen kreeg en dat vervolgens verspreidde onder zijn medestudenten. In de meeste gevallen wordt de fraudeur een half jaar tot een jaar uitgesloten van tentamens, met een fikse studievertraging tot gevolg. De strafmaat hangt volgens Fokkema af van verschillende factoren. Van de ernst en de omvang van het vergrijp bijvoorbeeld. En is het de eerste keer dat de student plagiaat pleegt of gebeurde het al vaker? Ook kunnen examencommissies een mildere straf toekennen als het gaat om eerstejaarsstudenten. Fokkema: 'Op middelbare scholen wordt over het algemeen weinig aandacht besteed aan plagiaat. En eerstejaarsstudenten vergeten in hun haast nog wel eens iets aan te passen.'

Kennis omtrent plagiaat

Niet alle opleidingen op Avans geven hun eerstejaarsstudenten een duidelijke uitleg over het begrip plagiaat. Dat zou volgens Fokkema wel aan te raden zijn. 'Nieuwe studenten moeten weten dat ze best een voorbeeld mogen gebruiken, maar dat ze het niet klakkeloos over kunnen nemen. Daar leer je immers niks van.' ●

Plagiaat niet hetzelfde als inbreuk auteursrecht

Hoewel plagiaat en inbreuk op auteursrecht zijdelings aan elkaar verwant zijn, is het niet precies hetzelfde. Een afbeelding zoeken op Google of muziek zetten onder een filmpje dat je zelf hebt gemaakt, kan inbreuk zijn op het auteursrecht van een fotograaf of een muzikant. Plagiaat pleeg je zodra je de schijn wekt dat je de foto of de muziek zelf hebt gemaakt.

Ook inbreuk op auteursrechten is een kwalijke zaak. Volgens de wet kan alleen een auteur bepalen wat er met zijn of haar werk gebeurt. Dat betekent dat er voor elke verspreiding toestemming vereist is. Bij inbreuk op het auteursrecht kan de maker van het werk een schadevergoeding eisen.

'Regelrecht jatwerk' in de kunstwereld

Plagiaat is niet enkel van toepassing op tekst maar komt ook voor in de kunstwereld. Kunstenaar Iris van Dongen, oud-student van Avans, werd in januari 2014 beschuldigd van plagiaat door portretfotograaf Koos Breukel.

Van Dongen was een van de drie kunstenaars die een staatsieportret van koning Willem-Alexander mocht maken. Omdat de koning voor de eerste schetsen geen model kon staan, gebruikte de kunstenaar als voorstudie een foto van Breukel. Hoewel ze niet de enige deelnemer was die dat deed, koos zij nou net voor een portretfoto waar nog auteursrecht op zat en waar ze geen toestemming voor vroeg. De fotograaf noemde het schetsontwerp van Van Dongen in NRC Handelsblad 'regelrecht jatwerk' en 'gesubsidieerd plagiaat'. Van Dongen verdedigde zich door te stellen dat ze altijd heeft verwezen naar het werk van Breukel. Uiteindelijk werd de plagiaatzaak geschikt en kwamen de kunstenaar en de fotograaf tot een overeenstemming. Iris van Dongen gaf haar ontwerp schets in bruikleen aan Koos Breukel. Hij heeft later het portret en de foto waarop de schets gebaseerd was tentoongesteld in de Dutch National Portrait Gallery.

IS PRODUCTEN ALLEEN DIGITAAL INLEVEREN GENOEG?

KITTY VAN GULICK-VAN BUUL
docent Pabo Breda

'Alles wordt veelal digitaal aangeleverd. Dat zou voldoende moeten zijn, maar ik vind het contact ook erg belangrijk. Je hebt dan een duidelijk feedback-moment met de student. Als producten digitaal aangeleverd worden is het handig nakijken, doordat je in Word opmerkingen kunt plaatsen. Bovendien vind ik dat we duurzaam moeten zijn en dus moeten opletten met printen.

Het grootste voordeel van alles digitaal inleveren is dat het geen ruimte in beslag neemt. We moeten wel toekomstgericht zijn. Over vijf jaar zijn er weer heel nieuwe mogelijkheden en opties waardoor het nog makkelijker kan. We moeten met de tijd mee.'

KOOS VAN OVERDIJK
docent Technische Bedrijfskunde Den Bosch

'Digitaal inleveren is voldoende. Studenten moeten al hun producten al digitaal inleveren bij mij. Dat doen ze via Blackboard. Ik heb namelijk geen zin om zware tassen mee te nemen. Bovendien kost het anders veel papier. Op Avans zijn we veel bezig met duurzaamheid, alles printen vind ik een enorme verspilling. Je leest de printjes en gooit ze vervolgens weer meteen weg. Het scheelt de studenten een hoop geld als zij niet hoeven te printen. Daarnaast vind ik digitaal nakijken fijner. Je kunt het product op een groot scherm bekijken en inzoomen waar je wilt. Daardoor worden bijvoorbeeld tabellen beter leesbaar.'

JUR COOIJMANS
eerstejaars Communication & Multimedia Design Den Bosch

'Ik zou het voldoende vinden als alles digitaal ingeleverd moet worden. Vaak kunnen we producten al digitaal inleveren. Dat is fijn want soms moet je voor het inleveren van je werk speciaal naar school komen. Dan ben je een uur aan het reizen en kun je meteen weer terug. Als dat digitaal mag, zou dat een hoop gedoe schelen.

Gelukkig is printen niet heel duur en werkt het printstelsel goed. Wij leveren alles in via Blackboard. In het eerste blok gebruikten we vaak Dropbox. Dat is wel fraudegevoelig. Iedereen kan je bestanden bekijken en aanpassen. Op Blackboard is dat niet het geval.'

Digitaal inleveren van werkstukken en andere beroepsproducten zou de norm moeten zijn bij Avans. Dat vindt de studentenfractie van de Avans Medezeggenschapsraad. Ze willen het zelfs laten opnemen in de nieuwe Onderwijs- en Examenregeling.

LISA HOEK

eerstejaars Integrale Veiligheid Breda

'Mijn producten zet ik op Blackboard en ik maak een hardcopy. Van grote producten lever ik altijd een hardcopy in. Tussentijdse feedback krijg ik ook meestal digitaal. Alleen online inleveren zou voldoende moeten zijn. Anders is het een beetje dubbelop en het kost alleen maar papier.

Als ik iets online inlever, zet ik het in het postvakje op Blackboard. Ik denk niet dat het gevoelig is voor fraude. Ik ga ervan uit dat niemand daar iets mee doet. Online inleveren via Blackboard is goed geregeld.'

PAUL BERNARDS

tweedejaars Bouwkunde Tilburg

'Ik zou het harstikke fijn vinden als je alles digitaal kunt inleveren. Ik hoef dan geen printkosten te maken. Bovendien kun je alles gewoon via je laptop of computer doorsturen. Dat is veel handiger natuurlijk.

Nu verschilt het per docent. De een wil het via Blackboard, de ander via mail en sommigen willen een printje. Een goede manier om alles in te leveren zou via Google Drive zijn. Als je een vaste inlevercode afspreekt, is dat heel makkelijk te beoordelen. In Google Drive worden naam, datum en tijd weergegeven dus je kunt er ook niet mee frauderen.'

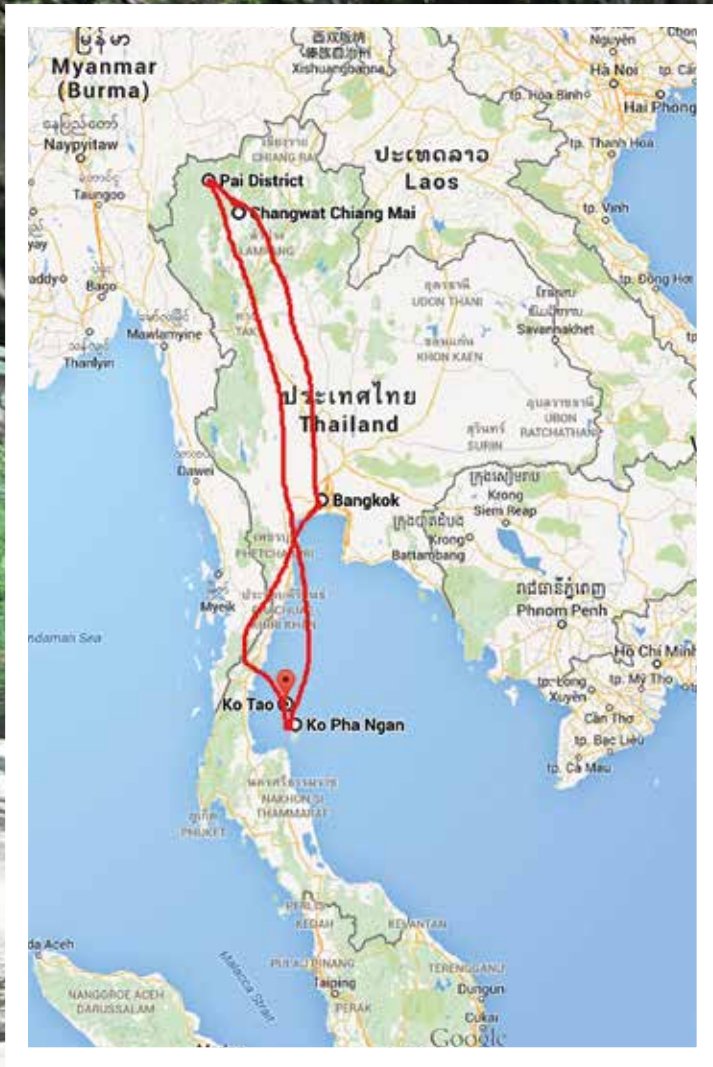
MELISSA VERMEER

eerstejaars International Business and Management Studies Breda

'Eigenlijk lever ik bijna alles online in. Soms zijn er belangrijke producten die wel geprint moeten worden. Dat verschilt heel erg per docent. Ik denk dat het voldoende is als je alles online inlevert. Je hoeft dan niet te printen of helemaal naar school te komen om iets in te leveren.

Avans zegt zo bezig te zijn met duurzaamheid maar vaak worden er dingen uitgeprint die vervolgens in de prullenbak belanden. Daarom zou online inleveren veel beter zijn. Ik lever mijn producten in via Osiris of Blackboard. Op die manier worden ze meteen gecontroleerd op fraude.'

*Thailand op een
studentenbudget?
Moet je doen!*

TEKST EN FOTOGRAFIE LOTTE GERRITSE

Goedkoop een rondreis door Thailand maken? Kan dat? Wie thuis even extra op de centen let, tourt al snel drie tot vier weken door dit prachtige Aziatische land. Punt deed het en reisde van Bangkok naar Chiang Mai in het noorden, over de bergen naar Pai en via dezelfde weg terug richting de feesteilanden Koh Phangan en Koh Tao in het zuiden.

E

en streng uitzierende man controleert mijn paspoort op het vliegveld van Bangkok en zet er een stempel in.

Bam. Een (gratis) visum voor dertig dagen. Wie stiekem langer in Thailand wil blijven, betaalt een boete van veertien euro per dag. Kun je die niet betalen, dan mag je brommen in de Thaise gevangenis.

Ik hijs mijn rugzak om en wankel even. Ze zeggen dat je een derde van je lichaamsgewicht in je backpack kan stoppen zonder dat de tas te zwaar wordt. Dat is niet helemaal gelukt. Ik loop richting de uitgang en besef de functie van airconditioning. De hitte slaat me in het gezicht en twintig mannen drommen om me heen en trekken me alle kanten op. Taxi miss? Mini bus miss?

Vervoer

Er zijn duizenden taxichauffeurs in Bangkok, die mij allemaal maar wat graag als passagier willen. Ik maak een chauffeur duidelijk dat ik op de meter gebracht wil worden. Een vaste prijs afspreken kost je vaak drie keer de prijs van een ritje op de meter. Mijn taxichauffeur belooft me op de meter te brengen, maar halverwege verandert hij van mening. You pay sixhundred bath. Ik weiger, maar de man dreigt mij en mijn backpack aan de kant van de snelweg te laten staan. Je bent westers en in de ogen van Thai erg rijk. Wees dus voorbereid op oplichters, want ze proberen het zeker. In Bangkok zelf kan een ritje met de TukTuk leuk zijn, maar het is in verhouding met taxi's erg duur. Wil iemand je voor een paar euro de hele stad door TukTukken? Doe maar niet. Ze brengen je naar speciale winkels waar ze je onder bedreiging dure producten laten kopen.

Nog meer van Thailand zien?

Koh Phi Phi is aan de westkant van Thailand en heeft een uitgebreide partyscene. Je kunt daar met de boot naar het eiland waar The Beach met Leonardo DiCaprio is opgenomen. Meer cultuur snuiven? In Ayutthaya en Sukhothai kun je eeuwenoude tempels bezoeken. Wel even je knieën en schouders bedekken, anders kom je er echt niet in.

Pingpong-shows

Ik laat me afzetten bij Khao San Road, het backpackershart van Bangkok. Je vindt er niet alleen goedkope hostels voor nog geen vier euro per nacht, maar je kunt ook feesten tot in de vroege uurtjes, goedkope emmertjes rum drinken, insecten eten en de marktkraampjes afstruinen naar nieuwe T-shirts, harembroeken of nep Havaianas. Dé dresscode voor backpackers.

Vooral 's avonds leeft Khao San Road op met vele lichtjes en keiharde muziek. Lefgozers kunnen mee met de *shabby* Thaise mannetjes die je verleiden naar een pingpong-show te komen kijken. Daar komen pingpongballen uit lichaamsopeningen waar je nooit een pingpongbal had verwacht.

Voor jongens die vallen voor een Thaise schone, een kleine waarschuwing: *ladyboys* zijn erg populair in Thailand, dus je kunt voor een (onaangename) verrassing komen te staan als je je verovering uitkleedt.

Naar het noorden

Na een paar dagen Bangkok besluit ik naar Chiang Mai te gaan. Het openbaar vervoer is prima geregeld in Thailand. Je kunt op iedere straathoek wel een reisbureau vinden dat bus- of treintickets voor je regelt. Het is aan te raden om iemand voor je te laten boeken, vanwege de vele feestdagen in Thailand. Tijdens die feestdagen zitten de treinen bomvol. Bussen zijn goedkoper in Thailand, maar doen er vaak langer over en zijn niet altijd even comfortabel. Wees sceptisch als je de mooiste bussen worden beloofd, ze zien er vaak niet zo uit als op het plaatje. De treinen zijn daarentegen vrijwel altijd goed, al staan ze soms opeens midden in de nacht uren stil.

Ik neem de nachttrein naar Chiang Mai. Die doet er ongeveer dertien uur over. Je bespaart daarmee een hotelovernachting én je legt 720 kilometer af terwijl je slaapt. Ik ga voor een tweedeklas slaapplek. Je krijgt dan een bank, die rond acht uur 's avonds door de conducteur wordt omgetoverd tot een bed met kussentje en deken. Het kost niet zo veel en ik kan er prima slapen. Het schommelende hurktoilet probeer ik zoveel mogelijk te vermijden. Als je met z'n tweeën een eersteklas slaapplek boekt, krijg je een eigen coupé. Ik slaap met

Slapen?

Meestal ga ik op de bonnehooi richting een nieuwe plek. Het wordt bijna een sport om zoveel mogelijk van de prijs af te dingen. Geen airco? Honderd bath minder! In de grote steden Chiang Mai en Bangkok boek ik wel van tevoren een hostel. Verwacht vooral niet te veel van je accommodatie als je op een studentenbudget reist. Heb je meer te besteden? Dan kun je al snel de prachtigste hotelkamers en bungalows boeken. Ook daarop kun je lekker afdingen.

een heleboel mensen in een coupé, maar kan mijn bed afscheiden met een gordijntje.

Tijgers aaien en badderen met een olifant

In Chiang Mai kun je prachtige tempels bezoeken of naar het Tiger Kingdom, waar je tijgers mag aaien. Je kunt verschillende jungletochten maken naar volkeren in de bergen en de dag

Kosten 25 dagen Thailand

Vliegreis: 550 euro

Vervoer: 90 euro

Accommodatie: 200 euro

Drie keer per dag eten: 10 euro per dag

Vaccinaties: 150 euro

Totaal: 1240 euro

dat het kaartje voor de boot ook bij de prijs zit inbegrepen. Het duurt lang, maar de overstap verloopt soepel en 's ochtends vroeg kom ik met de boot aan. Het eiland staat bekend om de wilde vollemaanfesteen. Het is dan ook aan te raden om ruim van tevoren een hostel te boeken, want het kleine eiland stroomt snel vol. Mis je de Full Moon Party? Niet getreurd. Er zijn gedurende de maand genoeg andere feesten. Tijdens de Full Moon Party kun je bijna vierentwintig uur op het strand feesten. Veel mensen vragen of het niet eng is als meisje alleen, maar in mijn hostel heb ik al snel een groep nieuwe vrienden gemaakt en we dansen tot de zon opkomt, met een emmertje rum-cola in de hand. Let wel goed op wát de verkoper in je emmertje gooit, zodat je niet halverwege de nacht bij de EHBO beland.

Het heerlijke leven

Met een gammal bootje vertrek ik de volgende dag richting duikparadijs Koh Tao. Ik ben voor de goedkope bootoptie gegaan en dat voel ik goed. Het is misschien beter om nog een dagje op Koh Phangan uit te brakken voordat je verder reist. Op Koh Tao pak ik de taxi naar Sairee Beach. Daar komen alle backpackers samen en kun je voor weinig geld een hutje aan het strand huren. Vanuit je bed het strand op rollen of vanaf het strandfeest je bed in rollen. Het kan hier allemaal. Ik ga niet duiken, maar wie zijn duikbrevet wil halen, zit hier goed. Er zijn tientallen duikscholen die je graag de wondere wereld onder water laten zien. Ik besluit om mijn laatste dagen te genieten van de zon, het strand en het heerlijke eten. 's Avonds sluit ik me aan bij de wereldberoemde Pub Crawl, die je een avond uit je dak laat gaan, of ga ik naar één van de vele strandfeestjes. De terugweg naar Bangkok besluit ik per trein af te leggen. ●

afsluiten met een ritje op een olifant. Je kunt er zelfs voor kiezen een dagje olifantenverzorger te worden en samen met ze te badderen. Kookworkshops zijn in Chiang Mai goedkoop, leuk en lekker. Ik besluit na al deze activiteiten rustig over de kilometerlange Sunday Market te struinen, waar ik voor een paar cent al mijn souvenirs voor het thuisfront koop. Daarna neem ik een Thaise massage bij één van de vele salons voor nog geen zes euro.

Extra tip

Koop een Lonely Planet om te weten waar de toeristische hotspots zijn. Het lijkt misschien afgezaagd, maar iedereen reist met de reisbijbel en zo kom je de leukste mensen tegen en 'ontdek' je lekkere eettentjes. Wees ook niet bang om zelf op onderzoek uit te gaan of eens in te gaan op een uitnodiging van een local. Ze bedoelen het vaak goed (wel alert zijn op je persoonlijke spullen en uitkijken voor ophichters, zeker bij de toeristische plekken).

762 bochten

Een favoriet backpackersdorp is Pai, in het hoge noorden. Vanuit Chiang Mai kun je met een bus de bergen in, al moet je wel eerst 762 haarspeldbochten trotseren. Deze weg brengt wagenziekte naar een heel nieuw level. Pai is 's nachts een stuk kouder dan de rest van Thailand (acht graden, brrr!), maar is zeker de moeite waard om een paar dagen te bezoeken. Ik huur een scootertje en rij naar watervallen, tempels op bergtoppen, de Pai Canyon (met fantastisch uitzicht) en kook een eitje in de hotpools rondom het dorp. 's Avonds verzamelen alle hippies zich in hangmatten om te genieten van het eten van straatkraampjes en het roken van de waterpijp. Het is niet vreemd dat mensen hier vaak iets te lang blijven hangen. Waarschijnlijk willen ze ook de weg terug naar Chiang Mai niet nog eens begaan.

Dansen tot de zon opkomt

Vanaf Chiang Mai reis ik terug naar Bangkok en pak daar de nachtbus naar Koh Phangan. Ik heb een jointticket gekocht, wat inhoudt

S

udent in Indonesië

'PELAN PELAN' OP LOMBOK

Dianthe Schuermans is derdejaarsstudent Maatschappelijk Werk en Dienstverlening in Den Bosch. Ze woont zes maanden op het Indonesische eiland Lombok, waar ze stage loopt als counselor op een school.

Wat doe je precies op Lombok?

'De school waar ik stage loop is te vergelijken met een mbo in Nederland. Studenten die problemen ervaren, kunnen bij mij langskomen voor hulp en in sommige gevallen ga ik op huisbezoek. Bijvoorbeeld als een student veel afwezig is. Heel druk heb ik het niet dus qua stagewerkzaamheden is er minder uitdaging dan in Nederland. In Indonesië doen ze namelijk alles 'pelan pelan', op het gemak.'

Je hebt een bijzonder huisdier?

'Klopt! Wij hebben een huisgekko die in de badkamer zit. Bijna elke avond maakt hij geluid en komt hij naar beneden om te poepen. Heel apart. Het geluid van een gekko is op honderd meter afstand nog te horen dus sinds zijn komst slaap ik met oordoppen.'

Heb je veel vrije tijd?

'De meeste scholen hier zijn zes dagen per week open. De lessen beginnen al om zeven uur 's ochtends en duren tot één uur 's middags. Ik heb dus elke middag vrij en ga dan lekker naar het strand. Op vrijdagmiddag gaan alle scholen al om half twaalf dicht vanwege het islamitische vrijdagmiddaggebed.'

Speelt religie een grote rol op school?

'Ja, elke vrijdagochtend komen de verschillende geloofsgroepen bij elkaar om hun geloof te belijden. Het overgrote deel van de zevenhonderd studenten op mijn school is moslim, ongeveer vijftien procent is hindoestaans en er zijn elf studenten christelijk. De christenen zitten dan in de bibliotheek, de hindoestanen in twee lokalen en de moslims op het schoolplein. Bij de moslims wordt er voorgelezen en de christenen zingen liedjes. Bij de hindoestanen moet ik nog eens gaan kijken.'

COMPUTERHOEK

'We hebben één computer en drie laptops. Hidde programmeert veel voor zijn opleiding. Daarvoor heeft hij zijn computer en laptop hard nodig. Hij zit vaak achter zijn pc met koptelefoon op, en ik zit achter mijn laptop aan de eettafel.'

STUDENTENKAMER

MONIQUE TOEBES, student CMD in Breda, woont samen met haar vriend Hidde in een studentenkamer van 32m² met gedeelde badkamer en keuken. Ze betalen 560 euro inclusief.

INBOUWKASTEN

'In de kast staat een hoop eten en schoonmaakspullen. Deze twee inbouwkasten zijn op zich voldoende, al hebben we ook hier en daar wat planken om onze spullen op te bergen. We hebben gelukkig niet veel onzin.'

ACHTERKAMERTJE

'Het is ideaal om een extra kamer te hebben om je soms in terug te trekken. We zijn gaan samenwonen, omdat we elkaar anders door onze drukke studies niet meer zouden zien.'

BANK

'De bank heb ik cadeau gekregen van een vriendin. Ik ben gek op zebra-print en Hidde had geen bank, dus hij had geen keuze. Met een extra kussen in je rug is hij heerlijk om op de zondag op te luieren, zelfs met z'n tweeën.'

Op z'n minst vier jaar lang werk je jezelf in het zweet voor dat felbegeerde papiertje. Maar hoe tevreden zijn Avans-alumni met hun diploma? Vinden ze makkelijk werk? En is dat op niveau? Cijfers uit de HBO-monitor 2014 geven duidelijkheid.

TEKST **SJUUL NELISSEN**

AVANS SCOORT HOGER DAN GEMIDDELD

Voor de HBO-monitor 2014 zijn ruim 20.000 hbo'ers ondervraagd, waarvan ruim 1.600 Avansstudenten, die in het studiejaar 2012-2013 zijn afgestudeerd. De Akademie voor Kunst en Vormgeving St. Joost doet niet mee aan het onderzoek maar aan de Kunst-monitor. Op bijna alle punten in de HBO-monitor 2014 doet Avans het net iets beter dan het landelijke gemiddelde. Alleen 'de internationale oriëntatie' van opleidingen scoort lager. Slechts 27 procent van de respondenten ervaart internationalisering tijdens de opleiding, ten opzichte van 34 procent landelijk.

5 procent
van Avans-alumni
is werkloos

NIVEAU VAN DE OPLEIDING

Over het algemeen zijn oud-studenten tevreden met het niveau van hun studie bij Avans. 22 procent is niet tevreden. Het opleidingsniveau bij Avans zou wel wat uitdagender mogen. 57 procent van de respondenten in de HBO-monitor vindt de opleiding uitdagend qua niveau.

DIT IS WAT JE EEN DIPLOMA

*De gemiddelde
oud-student van Avans
verdient
12 cent per uur
meer dan het
landelijk gemiddelde van
13,46 euro*

Startbekwaamheid

Een diploma van Avans is volgens 57 procent van de ondervraagden een goede basis om te starten op de arbeidsmarkt. 73 procent vindt het een goede basis om competenties verder te ontwikkelen. Niet iedereen is zo positief. Slechts 15 procent van de alumni van de Academie voor Communicatie en User Experience (ACUE) is tevreden over de startbekwaamheid na het behalen van hun diploma. De voorlichting over de beroepsmogelijkheden mag volgens de alumni wel wat beter. Gemiddeld is 34 procent van de oud-studenten daar tevreden over.

HEBT AAN VAN AVANS

Werken onder niveau

In de HBO-monitor is ook de vraag gesteld of het functieniveau van de huidige baan van alumni past bij het opleidingsniveau. Het percentage afgestudeerden dat onder hun niveau werkt is bij Sociale Studies in Breda en Den Bosch het grootst. 52 procent uit Breda en 48 procent uit Den Bosch vindt zijn of haar functieniveau niet aansluiten bij het opleidingsniveau.

De Academie voor Bouw & Infra (AB&I) kent na de studieperiode het grootste percentage tevreden studenten. Maar liefst 81 procent van de AB&I'ers is tevreden met zijn functie op de arbeidsmarkt. Bij de Juridische Hogeschool is dat slechts 37 procent.

77 procent
*zou zijn opleiding
aanbevelen aan familie
of vrienden*

Werkloosheid

Over het algemeen vinden afgestudeerden van Avans goed een baan of nieuwe studie. 5 procent van de alumni afgestudeerd in 2013 is werkloos. Dat ligt iets lager dan het landelijke gemiddelde van 6,5 procent werkloosheid onder alle hbo-afgestudeerden van dat jaar.

De beste kansen op een baan of vervolgstudie heb je bij de Academie voor Gezondheidszorg (AGZ), de Academie voor Marketing en Business Management (AMBM) en de Juridische Hogeschool (JHS). Zij hebben een werkloosheid van 0 procent onder de afgestudeerden van 2013.

De Academie voor Veiligheid en Bestuur (AVB) heeft met 11,5 procent de hoogste werkloosheid onder afgestudeerden, op de voet gevolgd door de Pabo met 11,1 procent werkloosheid.

NET AFGESTUDEERD

DAAN DE KORT

LEEFTIJD: 22 jaar

AFGESTUDEERD: maart 2015

OPLEIDING: Bestuurskunde Den Bosch

WERKT BIJ: VVD Veldhoven

FUNCTIE: Raadslid

VERDIENT: vergoeding van +/- 1.100 euro

Wat doe je eigenlijk als raadslid?

'Binnen de VVD hebben we een portefeuillevreiding. Ik hou me bezig met het sociale domein, waar de zorg onder valt, met veiligheid, een belangrijk issue van de VVD, én met bestuurlijke samenwerking. Het meeste plezier heb ik erin om zoveel mogelijk mijn gezicht te laten zien in de stad. Ik ga graag de straat op, op bezoek bij bedrijven en verenigingen. Wat leeft er in Veldhoven? Zijn er dingen die goed gaan of juist beter kunnen? Dat hoor ik het liefst van de inwoners zelf.'

Je gaat nog verder studeren in Den Haag. Is dat te combineren met de lokale politiek?

'Ja, maar alleen omdat ik een deeltijdmaster ga volgen. Ik moet en wil in Veldhoven blijven wonen. Voltijd studeren en in de politiek werkzaam blijven gaat niet. Deze master kan ik ook volgen in Tilburg, maar in Den Haag zit je vlak bij het Binnenhof. Ik wil verder groeien in de politiek. Het korte lijntje met het Binnenhof is dan een groot voordeel. Dat is waar ik over tien of twintig jaar wil zijn.'

Je hebt een visuele beperking. Hoe heeft dat je studie beïnvloed?

'Ik kijk heel tevreden terug op mijn studie. Mijn visuele beperking vraagt om wat extra maatregelen. Het gaat ook om je eigen instelling maar ik ben altijd goed geholpen door Avans en de opleiding. Ik kan bijvoorbeeld niet schrijven. Al mijn tentamens heb ik digitaal kunnen maken. Of als ik een college had, kreeg ik de PowerPoint voorafal toegestuurd. Dan kon ik die thuis doornemen. Bestuurskunde is een kleine opleiding. Iedereen kent elkaar en dat helpt wel. Als ik iets nodig had, stonden docenten voor me klaar.'

COLUMNMICHAEL

Luie donder

Docenten staan erom bekend luie donders te zijn. Ze komen doorgaans om een uur of 9 aankakken, hebben pauze tussen 12 en 13 uur en vertrekken het liefst tegen 16 uur weer. Dat geldt dan uiteraard alleen in de uitzonderlijke gevallen dat ze geen vakantie hebben. Ik bekijk het overigens liever anders: wij werken eenvoudigweg heel efficiënt, waardoor we veel tijd voor pauze, hobby's en vakanties hebben. Bovendien zijn we noodzakelijkerwijs veel weg van onze plek en dus onbereikbaar; het koffiezetapparaat is extreem langzaam. Geklaagd wordt er ook over de nakijktermijnen. Waarom moeten docenten drie weken de tijd krijgen om een toets na te kijken (dat ze die tijd doorgaans niet eens nodig hebben, doet er even niet toe)? Ze hebben immers geen sociaal leven, wat ze alle ruimte geeft om 's avonds en in de weekenden na te kijken, als het niet al gewoon onder werktijd kan. Andere taken als lesvoorbereiding, vergaderen (we zijn toch ambtenaren), begeleiding en koffie drinken zijn immers niets minder dan smoesjes en geklets in de ruimte. Nog zo iets: docenten zijn nog te lui om een fatsoenlijk antwoord te geven. Stel je als student een vraag omdat je de literatuur niet hebt gelezen, de les niet hebt voorbereid en tijdens het hoorcollege niet hebt opgelet, dan krijg je alleen maar een wedervraag terug. Nare mensen, die leraren.

Maar weet je wat het is; bij studenten is het volgens mij niet anders: ze komen (te) laat, vertrekken het liefst zo snel mogelijk (die verdomde treintijden ook altijd hè) en klagen als ze op vrijdag les hebben. Dan heb je immers les in je weekend, dat volgens de ongeschreven norm op donderdagavond al begint. Plus: ze werken zo min mogelijk (tot de inzage) en weigeren óók antwoord te geven op vragen die ze tijdens de les voorgeschoteld krijgen.

Conclusie? Luie studenten zijn gewoon jonge, luie docenten. Of de luie docenten oude, luie studenten, en vice versa en weer terug. Enfn, de school: het centrum der luie donders.

Michael Doove is docent taal- en communicatieve vaardigheden aan de Juridische Hogeschool

STUDENTENTIJD VAN ....

SUZANNE VAN ETTEN

In het weekend tijd voor sociaal leven

De studie bewegingswetenschappen bleek voor Suzanne van Etten, docent aan de opleiding Fysiotherapie in Breda, de ideale combinatie van sociaal en medisch. 'Ik moest hard werken. Elke avond zat ik achter de boeken.'

'Na het behalen van mijn vwo-diploma wist ik niet wat ik wilde studeren. Ik heb lang getwijfeld. Ik had een bèta-profiel, maar geneeskunde trok me niet. Psychologie ook niet, dat leek me toen te soft. Uiteindelijk wees een vriendin me op bewegingswetenschappen aan de Vrije Universiteit in Amsterdam. Dat zat tussen sociaal en medisch in. Vlak voor de start van het studiejaar heb ik me aangemeld.

De foto is gemaakt tijdens een onderzoeksstage, ik was toen 21. We deden onderzoek bij kinderen met een lichte lichamelijke en soms ook verstandelijke beperking. We keken of hun cognitieve functioneren verbeterde na een trainingsprogramma van zwemmen, judo en gymles.

Het eerste jaar heb ik op en neer gereisd tussen Rijswijk en Amsterdam. Daarna ben ik op kamers gegaan. Ik heb mijn studie in vijf jaar gehaald. Daar heb ik hard voor moeten studeren. Ik had een strak ritme. 's Avonds kookte en at ik wel met vriendinnen, maar om een uur of acht zat ik weer achter de boeken. Mijn sociale leven speelde zich vooral af in het weekend in Breda, waar mijn vriendje (nu mijn man) woonde. Daar spraken we af met vrienden en gingen we stappen.

In juli 1981 ben ik afgestudeerd. Vlak daarvoor was ik getrouwd. Mijn man deed na de Pabo de lerarenopleiding en had al een baan op zijn oude middelbare school. Voor mij was het duidelijk: ik ging in Breda op zoek naar werk. Bij de opleiding Fysiotherapie kon ik als docent aan de slag. Ik heb nooit de behoefte gehad om weg te gaan.'

'Als zelfstandige maak ik mijn eigen planning'

.....
BIBBAAN
.....

IN DE PRAKTIJK BEZIG ZIJN MET DE THEORIE VAN JE OPLEIDING, FLEXIBELE WERKTIJDEN EN VEEL AFWISSELING. SINDS EEN HALF JAAR WERKT BRAM AERTS, TWEDEJAARSSTUDENT WERKTUIGBOUWKUNDE IN BREDA ALS ZELFSTANDIG ONDERHOUDSMONTEUR.

'Na mijn mbo-studie ben ik in loondienst gegaan. Toen ik besloot verder te studeren, bleek die baan niet te combineren met mijn lesroosters. Ik moest flexibeler werk vinden. Een vriend raadde me aan voor mezelf te beginnen. Dat bevalt mij erg goed. Fabrieken en particulieren kunnen mij inhuren voor revisie, onderhoud en engineering van hun machines. Dan moet je vooral denken aan verschillende ondernemingen in de maak- en voedselindustrie zoals Bosch, Lamb Weston en Bakkersland. Zij hebben vaak zelf onderhoudsmensen in dienst, maar hebben tijdens het periodiek onderhoud behoefte aan extra vakkundig personeel en maken dan gebruik van zelfstandigen.

Vooraf de afwisseling in werkzaamheden vind ik erg fijn. De ene dag zit ik aan de tekenafdeling, de andere sta ik in een fabriek te sleutelen. Het komt weleens voor dat aangeboden werkzaamheden samenvallen met een tentamenweek. Het voordeel is dat ik als zelfstandige mijn eigen planning kan maken. Vanwege mijn mbo-achtergrond en werkervaring heb ik op praktisch gebied wel een voorsprong op medestudenten. Ook omdat ik voor mijn werk continu met de praktijk bezig ben.

Het is niet zo dat ik zou willen afstuderen binnen mijn eigen bedrijf. Je leert toch veel van kijken bij anderen. Er zijn veel mogelijkheden in de technische sector en ik wil graag doorgroeien. Ik zie deze periode als zelfstandig ondernemer als onderdeel van mijn leerproces. Dan is het maar zo dat ik sommige weken twintig tot dertig uur werk naast mijn opleiding.'

Meike Grol, vierdejaars-
student Verpleegkunde in
Breda, heeft zich van haar
dertiende tot haar zeven-
tiende gesneden. Ze is nu
volledig hersteld en vertelt
over de redenen van haar
zelfbeschadiging: 'Ik deed
het niet om dood te willen.'

HET VERHAAL ACHTER DE LITTEKENS

TEKST YESSA MEIJS FOTOGRAFIE BEELDVELD/WILFRIED SCHOLTES

T

oen ik dertien was lagen mijn ouders in scheiding. Ik was bang, onzeker en verdrietig en ik wist niet hoe ik daarmee moest omgaan. In diezelfde periode moest ik van school wisselen. Ik ging van de basisschool naar het speciaal onderwijs, omdat er op jonge leeftijd Asperger bij mij was geconstateerd. Het was er moeilijk vriendinnen maken en ik voelde me steeds eenzamer worden. Doordat ik me zo ongelukkig voelde, werd mijn negatieve zelfbeeld steeds groter. Ik vulde mijn hoofd met negatieve gedachten; alles was mijn schuld, ik was niet goed genoeg.'

Op ontploffen

'Op een dag liep de druk zo hoog op, dat het voelde alsof ik op ontploffen stond. Ik probeerde dat gevoel te onderdrukken, maar het lukte niet. In een moment van radeloosheid zette ik mijn nagels in mijn arm. Tot mijn schrik, en verrassing, verdwenen daardoor alle hooggelopen spanningen en emoties en werd het voor een seconde rustig in mijn hoofd. Al gauw werd dat voor mij de manier om tot rust te komen, even geen negatieve gedachtes.'

'De voldoening die het krabben gaf werd op den duur steeds minder. Ik ging steeds verder om hetzelfde gevoel van rust in mijn hoofd te krijgen. Het krabben ging over in krassen. En het krassen veranderde uiteindelijk in snijden met scharen en stanleymessen. Soms brandde ik mezelf. Natuurlijk deed het zeer, maar de pijn deed me mijn problemen even vergeten. Van mijn dertiende tot mijn zestiende heb ik mezelf dagelijks beschadigd. Nadat ik mezelf had gesneden voelde ik me voor tien tot dertig minuten rustig. Maar niet veel later drongen de negatieve gedachten mijn hoofd weer binnen. En dan begon het allemaal weer opnieuw.'

Mijn geheim

'Ik heb het een lange tijd voor iedereen kunnen verbergen. Natuurlijk keken mensen me raar aan als ik op een warme zomerse dag met lange mouwen rondliep. Maar ik had altijd wel een excuus klaar, mocht iemand ernaar vragen. Vaak gaf ik als reden dat ik snel verbrand in de zon. Na een jaar zijn mijn ouders erachter gekomen.

Toen heb ik me aangemeld bij de ggz. Omdat daar een wachtlijst van een jaar was, hebben mijn ouders me naar een (vrijgesteld) kinderpsycholoog gestuurd. Ik kon er mijn verhaal niet goed kwijt, omdat zij geen ervaring had met mijn problematiek. Ze werkte vooral met kinderen met gedragsproblemen en die had ik niet.'

'Mijn negatieve gevoelens kropte ik daardoor nog steeds op. Behalve dat ik mezelf sneed, slikte ik zo nu en dan ook veel paracetamols om tot rust te komen. Het effect van de paracetamols houdt langer aan dan het effect van het snijden. Ze hielpen me om beter te kunnen slapen, want ik lag vaak wakker door het vele piekeren. Ik was op een gegeven moment zó onrustig dat ik zo paracetamols innam. Dat deed ik om rustiger te worden en niét om dood te willen. Op school werd ik niet lekker en ben ik in elkaar gezakt. De ggz nam de situatie

dusdanig serieus dat ik een week later bij hen in therapie kon.'

Overwonnen

'Vanaf mijn zeventiende had ik het snijden en de therapie steeds minder nodig. Ik werd lid van een forum waar ik over mijn zelfbeschadiging kon praten met lotgenoten. Dat hielp enorm en vanaf dat moment is het weer bergopwaarts gegaan. Ik startte met mijn studie en ging op mezelf wonen. Uiteindelijk kwam het besef dat ik het snijden niet nodig had en ben ik er volledig mee gestopt. Ik ben er nu heel open over en vind het niet erg als mensen ernaar vragen als ze mijn armen zien. Ik draag ook gewoon weer T-shirts met korte mouwen in de zomer en ga ook zwemmen. De littekens op mijn armen zijn nog wel zichtbaar, maar ik zie ze nu als iets wat ik overwonnen heb.' ●

Van onderzoek tot documentaire 'Beschadigd'

Voor de minor (Onder)Wijs in Wetenschap van de Academie voor Gezondheidszorg in Breda heeft Meike onderzoek gedaan naar bejegening rondom zelfbeschadiging op de Spoedeisende Hulp (SEH). Dat deed ze samen met de Landelijke Stichting Zelfbeschadiging (LSZ), waar ze vrijwilligerswerk doet. 'Wat we al wisten was dat jaarlijks ongeveer 16.000 mensen op de SEH worden behandeld als gevolg van zelfbeschadiging. Wat we wilden weten was wat de behoeftes van die mensen op de SEH zijn en in hoeverre daaraan voldaan wordt', aldus Meike. Uit het onderzoek bleek dat aan de behoeftes van de patiënt - gelijke behandeling, besrip, respect en betrokkenheid - niet voldoende wordt voldaan.

Een aantal geïnterviewden gaf aan door artsen afstandelijk en zakelijk behandeld te zijn. Vaak hadden ze geen aandacht voor het gevoel van de patiënten. Meike: 'Het is frustrerend voor artsen om mensen te moeten behandelen die zichzelf bewust letsel toebrengen. Artsen weten vaak niet hoe ze met die patiënten moeten omgaan. Dat is hen niet geleerd tijdens de opleiding.'

Uit het onderzoek bleek dat acht van de dertien ondervraagde patiënten zonder verdoving werden gehecht en drie van de dertien patiënten zelfs werden geweigerd. 'Je vindt het toch fijn om pijn te hebben?!', was de reactie van sommige artsen Meike: 'Zelf moest ik een keer naar de SEH omdat ik mezelf te diep had gesneden. Gelukkig had mijn eigen vertrouwde huisarts dienst op de SEH. Maar niet iedereen heeft dat "geluk".'

Documentairemaker Jessica Villerius wilde graag een serie maken over het onderwerp zelfbeschadiging. De eerste aflevering van de uiteindelijke vierdelige documentairereeks 'Beschadigd' is grotendeels gebaseerd op Meikes onderzoek naar het omgaan met zelfbeschadiging op de SEH. 'We zijn ontzettend blij met het resultaat. We merken dat de LSZ door de serie sneller gevonden wordt door mensen die hulp nodig hebben', vertelt de student.

'Het welzijn van mijn pony staat voorop'

Arion Vissers, derdejaars Fysiotherapie in Breda, beoefent de samengestelde mensport. De ingrediënten: een pony, een koets, een menner op de bok en een groom achterop.

In 2012, ze was toen zeventien, begon Arion Vissers samen met haar pony met het rijden van wedstrijden in de samengestelde mensport. Haar doel was meteen duidelijk: meedoen met het WK ponymennen in Breda, dat in september van dit jaar gehouden wordt. 'Om mee te mogen doen moet ik dit jaar vier kwalificatiewedstrijden rijden', vertelt de Fysiotherapiestudent. 'Ik heb er twee gehad en me twee keer gekwalificeerd. De bondscoach maakt na het NK in augustus bekend wie er mee mag naar het WK. In Nederland maken er tien kans, maar mogen er maar vijf mee.' Een wedstrijd bestaat uit drie onderdelen: dressuur, marathon en vaardigheid. Bij dressuur moeten figuren netjes worden gelopen. Een jury beoordeelt de proef. Degene met de minste strafpunten is de beste. Marathon houdt in dat hindernissen zo snel mogelijk, en in de goede volgorde, gereden worden. Daarbij is het belangrijk om binnen de tijd te blijven. Het derde onderdeel is vaardigheid, waarbij je steeds tussen twee kegels met een bal erop door moet rijden. Zo snel mogelijk, en de ballen

moeten op de kegels blijven liggen. 'Een wedstrijd duurt meerdere dagen', zegt Arion. 'Je hebt tijd nodig om de koers te verkennen.' Ook is het voor de pony niet te doen om alle onderdelen op één dag te rijden. 'Het welzijn van mijn pony staat voor mij voorop. Daarna komt de rest. Ik heb mijn pony al zo lang, ik zie wanneer het niet goed gaat. Dan stop ik ook meteen.' Om ervoor te zorgen dat het goed blijft gaan met pony Quinty, traint Arion niet meer dan vijf keer per week. 'Ik heb het geluk dat ik thuis kan trainen. De paarden staan bij ons thuis en ik heb daar een dressuurring.' Met het WK in het vooruitzicht, is dit voor Arion een druk jaar. 'Als ik een wedstrijd heb in het buitenland, ben ik een week weg. Dat is wel lastig met school. Maar het gaat goed. Ik moet alleen goed plannen en het vergt meer discipline.'

Waar was dat feestje?

WANNEER?

DONDERDAG 30 APRIL

WAT?

**BLACK WHITE CANDLELIGHT:
A PIRATE'S LIFE FOR ME**

WAAR?

**SKYBAR ONDERWIJSBOULEVARD
DEN BOSCH**

FOTO PAUL VERMEULEN/BEELDHOUWERS

persoonlijk

JORRIN COLSEN

eerstejaars
Communication
& Multimedia Design
Breda

Waarom heb je een baard?

'Iedere dag scheren vind ik eerlijk gezegd te veel moeite en bovendien staat mijn baard mij gewoon supermooi natuurlijk.'

Hoelang heb je gespaard op je baard?

'Ik heb ongeveer vier weken gespaard. Ik heb mijn baard niet getrimd. Hij is gewoon zo gegroeid. Mijn snor heb ik wel getrimd om hem bij te houden. Anders wordt hij zo lang en dat is vervelend.'

Wat was je laatste beschamende moment?

'Laatst heb ik met vrienden een filmpje opgenomen om een sfeerimpressie van een tuin te geven. In dat filmpje was ik naakt te zien. Daar schaam ik me niet zo voor. Maar later kwam het filmpje op Facebook terecht. Toen begon ik me wel te schamen omdat vreemde mensen het ook zien. Ik heb het filmpje snel verwijderd.'

Waar zie je jezelf als je afgestudeerd bent?

'Eigenlijk heb ik nog geen idee. Ik ben pas eerstejaars dus dat is nog zo ver weg. Ik heb ook geen idee wat mijn droombaan is. Dat zien we dan wel.'

Wat is jouw guilty pleasure?

'Tja, het is misschien een vrouwenserie maar ik vind *Orange Is the New Black* een superleuke serie. Vroeger keek ik altijd *Desperate Housewives*.'

Met wie was je laatste ruzie?

'Ik maak niet zo snel ruzie maar ik denk dat het met de buurman was. Ik kwam om zes uur thuis en wilde nog een afterparty geven. Daar was de buurman het niet mee eens. Ik had dat niet eens in de gaten. Het liefst maak ik geen ruzie. Ik ben gewoon superlief.'

26/28 MEI, 3/4 JUNI - EVENEMENT

BATTLES OF HBO INTRO FESTIVAL

Wil jij alvast een voorproefje van de artiesten die tijdens het HBO Intro Festival optreden? In mei en juni vinden de Battles of the DJ's en de Battles of the Bands plaats in Breda en Den Bosch. De winnende bands spelen niet alleen op het intro-feest, maar mogen ook een eigen nummer opnemen in een professionele studio. De dj's vind je 26 mei in Zomers&Zomers in Den Bosch en op 28 mei in Proost, Breda. De bandjes spelen op 3 juni in P79 in Den Bosch en op 4 juni in het Higgend Hert in Breda.

Toegang gratis.

24 MEI - MARKT

MEIMARKT TILBURG

Het is weer tijd voor de jaarlijks terugkerende MeiMarkt. Vanaf zaterdagavond 22.00 uur tot zondagmiddag 17.00 uur verandert de binnenstad van Tilburg in één grote marktplaats om de beste tweedehands spullen te scoren. Met 750 kramen kun je naar hartenlust gaan schatzoeken. Nieuw dit jaar is de MeiMarkt Afterparty, waar je nog even lekker kunt dansen op de plaatjes van de Jukebox DJ's.

Afterparty: Hall of Fame Tilburg, 17.00 uur, 1 euro.

1/2 JUNI - THEATER

NICK & SIMON

Het Volendamse duo Nick & Simon doet Tilburg aan met hun speciale theatershow *Kijk omhoog*. De bekende hitjes zullen gezongen worden, maar ook nieuwe nummers. De zangers stoppen voorlopig als juryleden van *The Voice Kids*, waardoor ze alleen maar meer tijd hebben om nieuwe liedjes te schrijven. Het is vooral de bedoeling dat je lekker meezingt in het theater.

Schouwburg Tilburg, 20.15 uur, vanaf 22.50 euro.

12 JUNI - MUZIEK
INTERGALACTIC LOVERS

Weten welke muziek onze Zuiderburen graag luisteren? Ga dan naar de speciale Ik Zie U Graag- avond in Mezz. Opkomende Belgische bandjes brengen hun nummers ten gehore. Intergalactic Lovers timmert ook in Nederland aan de weg met adembenemende folk en sfeervolle rockende nummers met eerlijke songwriting. Support-act is Bed Rugs. Geïnspireerd door The Beatles, The Black Keys en Tame Impala.

Mezz Breda, 20.00 uur, 17,50 euro.

26/27 JUNI - FEEST
FOUTE PARTY Q-MUSIC

Hou jij wel van een dansje op hele foute muziek? En ga jij altijd los tijdens het foute uurtje van Q-Music? Je kunt je op 26 en 27 juni de hele avond vermaken op de Foute Party van Q-Music. 26 juni is al uitverkocht, maar voor 27 juni zijn er nog kaarten. Kun je meteen Dave Roelvink in het echt zien, die samen met zijn vader Dries komt optreden. Ook DJ Paul Elstak, T-Spoon en 3T staan op het programma.

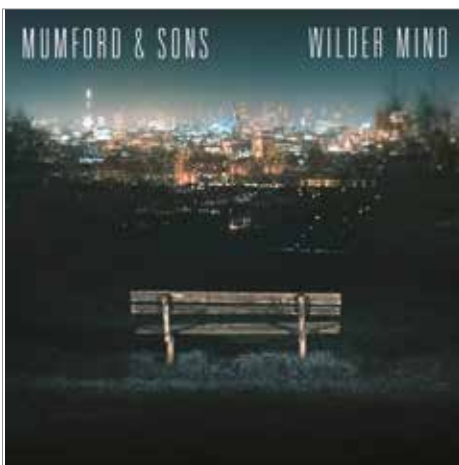
Brabanthallen Den Bosch, 20.00 uur, 27,50 euro.

BOEK ALEX VAN DER HULST - DRAAG NOOIT EEN GELE TRUI

De ijdeltuit, de terrastijger, de materiaalfreak en de mooi-weer-rijder. Wielrennen is mateloos populair. Hoe beter het weer, hoe meer mannen en vrouwen zich in (te) strakke kleding hijsen om wat rondjes te rijden en te dromen van rondrijden in de gele trui. Over de vele ongeschreven regels van de amateurwielrenner (een bel kan echt niet! Is dat een spatbord?) en de verschillende types die je op de weg tegenkomt, gaat dit grappige boekje van Alex van der Hulst. Voor *Draag nooit een gele trui* heeft Hulst zich begeven onder de vele wielploegjes en interviewde hij (ex-)profs. Ook geeft hij handzame tips voor iedereen die ineens een wielergrek in huis blijkt te hebben. Herkenbaar en laagdrempelig en daardoor verplicht leesvoer voor iedereen die een racefiets in zijn schuurtje heeft staan; of je nu een dure carbonfiets hebt of een opknappertje van Marktplaats. [Arold Roestenburg]

MUZIEK MUMFORD & SONS - WILDER MIND

Mumford & Sons was zichzelf een beetje zat. Hoelang blijft zo'n banjo eigenlijk leuk? Dat moet de Britse folkrockband tijdens hun sabbatical van een jaar hebben gedacht. De band gooide het eigen geluid samen met de banjo overboord en probeert met het derde studioalbum *Wilder Mind* zichzelf opnieuw uit te vinden. Als je de liedjes, 'Believe' en 'Only Love' hebt gehoord, heb je

de hoogtepunten van het album eigenlijk wel gehad. Waar die nummers na de eerste tonen een dag lang in je hoofd blijven hangen, kan de rest nog wel wat zout gebruiken. Het geheel is een slap aftreksel van Coldplay en U2. Nergens wordt het spannend en een snuffe folklore had zeker geen kwaad gekund. Vis de banjo weer uit het water, trek de contrabas uit de kast en maak er weer een feestje van zoals we dat gewend waren. [Sjuul Nelissen]

TV ORANGE IS THE NEW BLACK

Echte fans zitten al een jaar te wachten op seizoen 3 van *Orange Is The New Black*. Voor wie de serie nog niet kent is nú het moment aangebroken om de eerste twee seizoenen in hoog tempo te kijken. Op 12 juni zet Netflix namelijk in één keer alle nieuwe afleveringen online.

In het kort: *Orange Is The New Black* gaat over de nette, New Yorkse Piper Chapman (Taylor Schilling) die voor een vergrijp uit het verleden de gevangenis in moet. Daar zit ook ex-vriendin Alex (Laura Prepon), aanstichter van de criminele activiteiten.

De trailers van seizoen 3 zijn veelbelovend. Nieuwe personages maken hun opwachting. Ondertussen komen er ook steeds meer details naar buiten. In het nieuwe seizoen is Larry (Jason Biggs), ex-verloofde van Piper, niet meer te zien. Alex keert juist terug achter de tralies van de Lichtfield gevangenis. Maar wat heeft Piper daarmee te maken? Bewaker 'Pornosnor' Mendez moet zelf de bak in, maar we maken wel kennis met zijn moeder. Zet 12 juni (en het weekend daarna) een kruis in je agenda en het *bingewachten* kan beginnen! [Suzanne Wolters]

FILM GOOD KILL

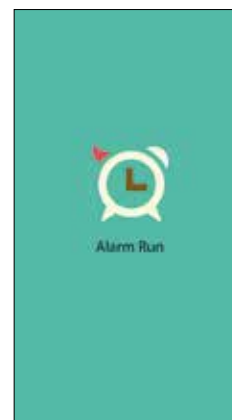

Luchtmachtpiloot majoor Tom Egan (Ethan Hawke) bestuurt vanaf een legerbasis in Las Vegas drones boven Afghanistan.

Een paar jaar na de aanslagen van 11 september 2001 is de *war on terror* op zijn hoogtepunt en onbemande vliegtuigen vervullen een sleutelrol. Ondanks dat hij zich vanaf zijn comfortabele stoel in Las Vegas midden in de oorlog bevindt, is het gevaarlijkste moment van de dag de autorit naar huis. De majoor mist de spanning van een oorlog en wil graag weer plaatsnemen in een F-16. Hij krijgt daarnaast steeds grotere bezwaren tegen zijn werk. De bombardementen worden groter en de *collateral damage* steeds minder belangrijk. Het verhaal achter *Good Kill* is goed en geeft een mooi inzicht in het leven van een dronepiloot. Maar net als de baan van de dronepiloot is de film ontzettend saai. Tot het eind toe hoop je op een moment van spanning, maar dat blijft uit. *Good Kill* draait vanaf 28 mei in de bioscoop. [Sjuul Nelissen]

APP ALARMRUN

Het is je ergste nachtmerrie: een app die een willekeurige foto uit je telefoon op Facebook zet. AlarmRun doet het. Als je tenminste niet op tijd je bed uit komt. De app is gekoppeld aan je social media en kan berichtjes en foto's op jouw Twitter of Facebook zetten.

Een andere optie in AlarmRun is dat een vriend (of je moeder) of een willekeurig persoon uit je contactenlijst een sms krijgt

als jij de wekker niet op tijd uitzet. Behoorlijk gênant, dus reken maar dat je met AlarmRun je bed uit springt bij de eerste tonen van je wekker.

Je moet wel heel wanhopig zijn om deze app te installeren. Maar weet je van jezelf dat je altijd te laat komt voor je eerste college, je verslaapt voor een tandartsafspraak op de vroege morgen en steeds weer de bus voor je neus ziet weggrijden, dan is dit dé app voor jou! [Suzanne Wolters]

[www](http://www.hbointro.nl) / [f](https://www.facebook.com/hbointro) / [i](https://www.instagram.com/hbointro) / [t](https://twitter.com/hbointro) / [s](https://www.snapchat.com/add/hbointro)
[HBOINTRO.NL](http://hbointro.nl) / [/HBOINTRO](https://www.facebook.com/hbointro) / [/HBO_INTROFESTIVAL](https://www.instagram.com/hbointro) #HBOINTRO HBOINTRO

hbo intro festival PRESENTS
BATTLE OF THE BANDS

EVERYDAY ROBOTS
JOHNNY JESTER
MAC SWORDFISH
NO MORE JACK
 +WILDCARD WINNAAR

GRATIS ENTREE

DONDERDAG
4 JUNI • 20:30
 PRIJSUITREIKING • 01:00
HET HIJGEND HERT
DER JACHT ONTKOMEN
PASBAAN 7 • BREDA

MET IN DE JURY
STEPHEN
 VAN HAESTREOT
 OUD DRUMMER VAN
 WITHIN TEMPTATION

[www](http://www.hbointro.nl) / [f](https://www.facebook.com/hbointro) / [i](https://www.instagram.com/hbointro) / [t](https://twitter.com/hbointro) / [s](https://www.snapchat.com/add/hbointro)
[HBOINTRO.NL](http://hbointro.nl) / [/HBOINTRO](https://www.facebook.com/hbointro) / [/HBO_INTROFESTIVAL](https://www.instagram.com/hbointro) #HBOINTRO HBOINTRO

hbo intro festival PRESENTS
BATTLE OF THE BANDS

WITLOF
FLAMEZ FLOWERS
NEW DUTCH
GENERATION
THE BASEMENT

GRATIS ENTREE

WOENSDAG
3 JUNI • 20:00
 PRIJSUITREIKING • 23:30
P79 • MARKT 79
DEN BOSCH
 TOEGANG VANAF 18 JAAR

[www](http://www.hbointro.nl) / [f](https://www.facebook.com/hbointro) / [i](https://www.instagram.com/hbointro) / [t](https://twitter.com/hbointro) / [s](https://www.snapchat.com/add/hbointro)
[HBOINTRO.NL](http://hbointro.nl) / [/HBOINTRO](https://www.facebook.com/hbointro) / [/HBO_INTROFESTIVAL](https://www.instagram.com/hbointro) #HBOINTRO HBOINTRO

hbo intro festival PRESENTS
BATTLE OF THE DJ'S

BUONJORNO
DAVI MUSIC
DJ GREYSTOOK
DJ PROQUENTE
STRANDBAL
 +WILDCARD WINNAAR

GRATIS ENTREE

DONDERDAG
28 MEI • 21:00
 PRIJSUITREIKING • 00:30
PROOST
VISMARKTSTRAAT 20 • BREDA
 TOEGANG VANAF 18 JAAR

MET IN DE JURY
SUYANO

[www](http://www.hbointro.nl) / [f](https://www.facebook.com/hbointro) / [i](https://www.instagram.com/hbointro) / [t](https://twitter.com/hbointro) / [s](https://www.snapchat.com/add/hbointro)
[HBOINTRO.NL](http://hbointro.nl) / [/HBOINTRO](https://www.facebook.com/hbointro) / [/HBO_INTROFESTIVAL](https://www.instagram.com/hbointro) #HBOINTRO HBOINTRO

hbo intro festival PRESENTS
BATTLE OF THE DJ'S

BUREN VAN DE BRANDWEER
DJ BANDEDPIG
DJ BURNDOWN
JAY JEHNSON
RUBEN SKLIBA

GRATIS ENTREE

DINSDAG
26 MEI • 20:30
 PRIJSUITREIKING • 24:00
ZOMERS & ZOMERS
KARRENSTRAAT 22 • DEN BOSCH
 TOEGANG VANAF 18 JAAR